

Tandvård för personer med vissa sjukdomar eller funktionsnedsättningar

---

Sammanfattning

I betänkandet behandlas proposition 2011/12:7 Tandvård för personer med vissa sjukdomar eller funktionsnedsättningar och två följdmotioner. Vidare behandlas tre motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2011.

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till lagar om ändring i tandvårdslagen (1985:125), lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd samt patientsäkerhetslagen (2010:659).

En av ändringarna innebär att det införs ett nytt stöd i form av ett särskilt tandvårdsbidrag. Bidraget ska kunna lämnas för tandvård till patienter med sjukdomar eller funktionsnedsättningar som medför risk för försämrad tandhälsa och ska få användas för betalning av ersättningsberättigande förebyggande tandvårdsåtgärder och abonnemangstandvård.

En annan ändring innebär att det i tandvårdslagen ska införas en skyldighet för landstingen att se till att tandvård kan erbjudas personer som har stora behov av tandvård på grund av en långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning. Tandvården ska utföras till hälso- och sjukvårdsavgift.

Vårdgivarna ska inte längre ha en lagstadgad skyldighet att lämna uppgifter om aktuella priser för de ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder som de utför till Försäkringskassans prisjämförelsetjänst. Denna lagändring föreslås träda i kraft den 1 januari 2012.

Övriga ändringar i lagen om statligt tandvårdsstöd samt i tandvårdslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013.

Ändringarna i patientsäkerhetslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2012 men tillämpas för tid fr.o.m. den 1 januari 2011.

I betänkandet finns fyra reservationer och ett särskilt yttrande.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden	7
Tandvård för personer med vissa sjukdomar eller funktionsnedsättningar	7
Reservationer	16
1. Ny utredning om ytterligare patientgrupper som bör omfattas, punkt 1 (MP, V)	16
2. Nationella riktlinjer, punkt 2 (S, MP, V)	16
3. Årlig indexuppräknings, punkt 3 (MP)	17
4. Uppsökande verksamhet och nödvändigt tandvårdsbidrag, punkt 4 (MP, V)	17
Särskilt yttrande	19
Skyldigheten för vårdgivare att lämna uppgifter om aktuella tandvårdspriser (S, MP, V)	19
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	20
Propositionen	20
Följdmotionerna	20
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011	20
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	22

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Ny utredning om ytterligare patientgrupper som bör omfattas

Riksdagen avslår motion
2011/12:So2 av Eva Olofsson m.fl. (V).

Reservation 1 (MP, V)

2. Nationella riktlinjer

Riksdagen avslår motion
2011/12:So3 av Agneta Luttröpp (MP) yrkande 2.

Reservation 2 (S, MP, V)

3. Årlig indexuppräknig

Riksdagen avslår motion
2011/12:So3 av Agneta Luttröpp (MP) yrkande 1.

Reservation 3 (MP)

4. Uppsökande verksamhet och nödvändigt tandvårdsbidrag

Riksdagen avslår motion
2011/12:So3 av Agneta Luttröpp (MP) yrkande 3.

Reservation 4 (MP, V)

5. Lagförslagen

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i tandvårdslagen (1985:125),
2. lag om ändring i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd,
3. lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2011/12:7 punkt 1 och avslår motionerna

2011/12:So222 av Christina Oskarsson (S),

2011/12:So327 av Gustav Nilsson och Marianne Kierkemann (båda M) och

2011/12:So402 av Margareta Cederfelt (M).

Stockholm den 10 november 2011

På socialutskottets vägnar

Kenneth Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth Johansson (C), Lena Hallengren (S), Mats Gerdau (M), Jan R Andersson (M), Christer Engelhardt (S), Ann Arleklo (S), Isabella Jernbeck (M), Lennart Axelsson (S), Barbro Westerholm (FP), Gunnar Sandberg (S), Agneta Luttröpp (MP), Anders Andersson (KD), Per Ramhorn (SD), Eva Olofsson (V), Henrik Ripa (M), Teres Lindberg (S) och Solveig Zander (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I proposition 2011/12:7 Tandvård för personer med vissa sjukdomar eller funktionsnedsättningar föreslår regeringen att riksdagen antar de förslag till ändringar i tandvårdslagen (1985:125), lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd och patientsäkerhetslagen (2010:659) som lagts fram i propositionen. Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Förutom ändringen i patientsäkerhetslagen har lagförslagen granskats av Lagrådet.

Med anledning av propositionen har två motioner väckts. I detta sammanhang behandlar utskottet även tre motioner från den allmänna motions tiden 2011. Förslagen i motionerna återges i bilaga 1.

Regeringens förslag till lag om ändring i alkohollagen (2010:1622) har behandlats av utskottet i betänkande 2011/12:SoU4 Rättelser i alkohollagen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd som bl.a. innebär att det införs ett nytt stöd i form av ett särskilt tandvårdsbidrag. Bidraget ska kunna lämnas för tandvård till patienter med sjukdomar eller funktionsnedsättningar som medför risk för försämrad tandhälsa. Det ska få användas för betalning av ersättningsberättigande förebyggande tandvårdsåtgärder och abonnemangstandvård. Patienten eller vårdgivaren kan hos Försäkringskassan begära förhandsprövning av om patienten har en sådan sjukdom eller funktionsnedsättning som medför risk för försämrad tandhälsa.

Det föreslås att Försäkringskassan inte ska få kräva tillbaka eller räkna av felaktigt utbetalt särskilt tandvårdsbidrag om vårdgivaren haft skäligen anledning att anta att patienten varit berättigad till sådant bidrag.

Vidare lämnas förslag om att det i tandvårdslagen (1985:125) ska införas en skyldighet för landstingen att se till att tandvård kan erbjudas personer som har stora behov av tandvård på grund av en långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning. Tandvården ska utföras till hälso- och sjukvårdsavgift.

Det föreslås också att det i tandvårdslagen ska införas en bestämmelse om att vårdgivare ska lämna uppgifter till Socialstyrelsen om patientens tandhälsa och om utförd tandvård, när det gäller dels nödvändig tandvård, dels tandvård för personer med stora behov av tandvård på grund av en långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning.

Samtliga ovan nämnda lagändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2013.

Vidare föreslås att vårdgivarna inte längre ska ha en lagstadgad skyldighet att lämna uppgifter om aktuella priser för de ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder som de utför till Försäkringskassans prisjämförelsetjänst. Denna lagändring föreslås träda i kraft den 1 januari 2012.

Slutligen föreslås smärre ändringar i patientsäkerhetslagen (2010:659), som föreslås träda i kraft den 1 januari 2012 men tillämpas för tid fr.o.m. den 1 januari 2011.

Utskottets överväganden

Tandvård för personer med vissa sjukdomar eller funktionsnedsättningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag till lagar om ändring i tandvårdslagen (1985:125), lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd och patientsäkerhetslagen (2010:659). Riksdagen avslår motioner om att se över vilka ytterligare patientgrupper som bör ha rätt till särskilt tandvårdsstöd, om nationella riktlinjer, om årlig indexuppräknning och om uppsökande verksamhet m.m. Jämför reservationerna 1 (MP, V), 2 (S, MP, V), 3 (MP) och 4 (MP, V).

Propositionen

Bakgrund

Sedan den 1 juli 2008 finns ett nytt generellt tandvårdsstöd för vuxna patienter. Stödet, som regleras i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd, består av två delar.

Den första delen är liktydig med det allmänna tandvårdsbidraget som syftar till att stimulera till förebyggande tandvård. Det allmänna tandvårdsbidraget är för närvarande 150 kr per år för personer mellan 30 och 74 år och 300 kr per år för övriga personer som fyllt 20 år, och det får användas under en tidsperiod om två år. Bidraget kan användas som delbetalning vid ett tandvårdsbesök hos valfri tandläkare eller tandhygienist, eller som delbetalning vid s.k. abonnemangstandvård. Regeringen beräknar att kostnaden för det allmänna tandvårdsbidraget kommer att uppgå till knappt 800 miljoner kronor under 2011.

Den andra delen i det generella stödet är ett skydd mot höga kostnader. Grundtanken är att patienten alltid betalar en viss andel av kostnaden, men för dem som drabbas av höga kostnader lämnas en subvention. Fri prissättning gäller för vårdgivarna, men för att beräkna storleken på högkostnads-skyddet används en referensprislista över alla tandvårdsåtgärder, vilken fastställs av Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket. Ersättning lämnas med 50 % för tandvårdsåtgärder där summan av referenspriserna uppgår till mellan 3 000 och 15 000 kr. Om summan överstiger 15 000 kr blir den statliga ersättningen för den överskjutande delen 85 %. Kostnaden för skyddet mot höga kostnader beräknas enligt regeringen uppgå till 4,5 miljarder kronor under 2011.

Särskilt tandvårdsbidrag

Regeringen föreslår att det inom ramen för det statliga tandvårdsstödet ska införas ett nytt stöd i form av ett särskilt tandvårdsbidrag. Målet med det nya stödet är att uppmuntra till ökad förebyggande tandvård så att allvarliga tandsjukdomar kan undvikas. Bidraget riktar sig till personer med sjukdomar eller funktionsnedsättningar vars tandskadande effekter kan förhindras eller minskas med förebyggande tandvård. Bidraget ska kunna lämnas för förebyggande tandvård till patienter som när tandvårdsåtgärden påbörjas har en sjukdom eller en funktionsnedsättning som medför risk för försämrad tandhälsa. Det krävs vidare att patienten är berättigad till bostämningsbaserade förmåner enligt socialförsäkringsbalken eller till förmåner som följer av förordningen (EG) nr 883/2004.

Bidraget föreslås få användas för betalning av ersättningsberättigande förebyggande tandvårdsåtgärder och abonnemangstandvård. De tandvårdsåtgärder som bör kunna betalas med särskilt tandvårdsbidrag är t.ex. undersökningar i form av kariesdiagnostik, riskbedömningar, borttagande av tandsten, hälsofrämjande åtgärder i form av hälsoinformation och rekommendationer om egenvård och sjukdomsförebyggande åtgärder i form av fluorbehandling och kostrådgivning. Varje bidrag får användas under en period om högst sex månader, räknat fr.o.m. den 1 januari eller den 1 juli varje år. Bidraget får användas för betalning vid endast ett tillfälle.

För att den förebyggande tandvården effektivt ska kunna förhindra ökade framtida tandvårdsbehov bör den enligt regeringen ges relativt ofta, åtminstone två gånger om året. Mot denna bakgrund bör stödet enligt regeringen inledningsvis uppgå till 600 kr per halvår, eller maximalt 1 200 kr per år. Regeringen framhåller i detta sammanhang att det är angeläget att löpande överväga förändringar av beloppet, i takt med att det allmänna prisläget höjs och referenspriserna inom det statliga tandvårdsstödet ökar, och väga detta mot att så många patienter som möjligt ska få del av stödet.

Regeringen föreslår att det i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd ska anges de övergripande utgångspunkterna för vilka patientgrupper som ska ha rätt till särskilt tandvårdsbidrag. Vidare ska det anges att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om de sjukdomar och funktionsnedsättningar som medför risk för försämrad tandhälsa. För att administrationen av det särskilda tandvårdsbidraget ska vara så enkel som möjligt och för att tydliggöra målgrupperna för stödet, behöver de sjukdomar och funktionsnedsättningar som ska kunna ligga till grund för stödet regleras, enligt regeringen. Detta bör göras i förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd. Det ska således inte vara nödvändigt att vårdgivaren i varje enskilt fall gör en bedömning av om den sjukdom eller funktionsnedsättning som en patient har kan innebära en risk för försämrad tandhälsa. Det räcker att göra en bedömning av om patienten lider av någon av de förtecknade sjukdomarna eller funktionsnedsättningarna.

Regeringen hänvisar i denna del till departementspromemorian Friskare tänder till rimliga kostnader – även för personer med sjukdom och funktionsnedsättning (Ds 2010:42) och instämmer i huvudsak med promemorian om vilka patientgrupper som inledningsvis kan anses berättigade till det nya stödet. Regeringens utgångspunkt är emellertid att grupper som ska få det föreslagna stödet ska kunna variera över tid. I promemorian föreslogs att risk för försämrad tandhälsa ska anses föreligga för patienter som

1. är muntorra på grund av långvarig behandling med läkemedel
2. har genomgått strålbehandling i öron-, näs-, mun- eller halsregionen
3. har Sjögrens syndrom
4. har kronisk obstruktiv lungsjukdom och har ordinerats syrgas eller näringsdryck
5. har cystisk fibros
6. har ulcerös colit
7. har Crohns sjukdom
8. har tarmsvikt
9. har frätskador på tänderna och anorexia nervosa, bulimia nervosa eller gastroesofageal refluxsjukdom
10. har svårinställd diabetes
11. genomgår dialysbehandling
12. är immunosupprimerade på grund av behandling med läkemedel
13. har genomgått en organtransplantation
14. har kronisk destruktiv parodontit
15. har periimplantit.

Bedömningen av om en patient är berättigad till särskilt tandvårdsbidrag bör enligt regeringen göras av vårdgivaren utan någon förhandsbedömning av Försäkringskassan. Regeringen anser att ett sådant förfarande minskar administrationen hos Försäkringskassan. Förfarandet innebär att det inom tandvården i det stora flertalet fall enbart ska kontrolleras att patienten har föreskrivna intyg som visar att han eller hon tillhör en viss ersättningsberättigad grupp. För att så långt möjligt underlätta bedömningen anser regeringen att det i Socialstyrelsens föreskrifter bör regleras vilka typer av intyg som ska krävas vid de olika ersättningsberättigande diagnoserna. Vid bedömningen av vilken typ av underlag som ska krävas för de olika diagnoserna bör det tas hänsyn till att den administrativa och ekonomiska bördan inte får bli för stor för patienten, tandvården eller hälso- och sjukvården.

Försäkringskassan ska enligt regeringens förslag på ansökan av en patient eller en vårdgivare göra en förhandsprövning av om patienten har en sjukdom eller funktionsnedsättning som medför risk för försämrad tandhälsa. Regeringen understryker att denna möjlighet endast ska behöva utnyttjas vid enstaka tillfällen.

På samma sätt som kontrollerna inom det statliga tandvårdsstödet bör Försäkringskassans kontroll av det särskilda tandvårdsbidraget enligt förslaget inriktas på kontrollinsatser i efterhand baserade på elektronisk databearbetning, slumpmässiga urval och misstankar om missförhållanden.

När det gäller Försäkringskassans uppgiftsskyldighet anser regeringen att starka skäl talar för att myndigheten ska få lämna ut uppgifter om en patients utnyttjande av det särskilda tandvårdsbidraget till vårdgivare på samma sätt som övrig information som behövs för att beräkna patientens kostnad för tandvården, dvs. direkt i it-stödet.

Nytt tandvårdsstöd till personer med stora behov av tandvård på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning

Patienter med långvariga sjukdomar eller funktionsnedsättningar har enligt regeringen ofta stora behov av regelbunden och kostsam tandvård. Regeringen bedömer att vissa av dessa sjukdomar och funktionsnedsättningar är så pass allvarliga för tandhälsan att deras negativa effekter inte kan förhindras enbart med förebyggande tandvård. Det handlar enligt regeringen om sjukdomar eller funktionsnedsättningar som t.ex. innebär försämrad oral motorik, kognitiva problem, problem att greppa eller svårigheter att koordinera rörelser och därmed stora svårigheter att klara av den dagliga munhygien. Andra sjukdomar eller funktionsnedsättningar kan innebära problem att hålla munnen stilla eller gapa och därigenom medföra stora svårigheter att genomgå tandvårdsbehandling. Det är patienter med sådana sjukdomar eller funktionsnedsättningar som regeringen anser bör vara berättigade till ett nytt stöd i form av tandvård till hälso- och sjukvårdsavgift. Regeringen föreslår därför att landstingen ska se till att tandvård kan erbjudas dessa personer. Syftet med det nya stödet är att det inte ska uppstå nämnvärda ekonomiska hinder för dessa patienter att få den tandvård som de har behov av. Stödet måste därför enligt regeringen vara omfattande för att målsättningen ska uppnås. Den tandvård som bör omfattas av stödet bör främst syfta till att hålla munnen infektfri. Detta är tandvård i form av undersökningar, riskbedömningar, hälsofrämjande åtgärder, sjukdomsförebyggande åtgärder, sjukdomsbehandlande åtgärder, kirurgiska åtgärder, rotbehandlingar, bettfysiologiska åtgärder och reparativa åtgärder.

Regeringen anser att bestämmelserna om avgifter inom den öppna vården enligt hälso- och sjukvårdslagen bör gälla vid tandvård för personer som har stora behov av tandvård på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning. Tandvård i form av behandlingar med fastsittande protetik bör dock inte ingå i stödet.

Gällande bestämmelse om att statligt tandvårdsstöd inte får lämnas för sådan tandvård som utförs till hälso- och sjukvårdsavgift bör enligt regeringen även gälla tandvård för personer med stora behov av tandvård på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning.

Uppföljning och statistik

Regeringen bedömer att de två nya tandvårdsstöden bör utvärderas tre år efter ikraftträdandet. De särskilda stöden bör tillsammans med övriga stöd för vuxentandvård utvärderas i ett samlat utvärderingsprogram. Regeringen bedömer vidare att uppföljningar bör göras av tandvård till hälso- och sjukvårdsavgift på nationell nivå.

Socialstyrelsen bör få i uppdrag att löpande bevaka de patientgrupper som omfattas av de särskilda tandvårdsstöden och uppmärksamma eventuella behov av förändringar med hänsyn till ny kunskap och utveckling.

Skyldighet för vårdgivare att lämna uppgifter om aktuella tandvårdspriser

Prisjämförelsetjänsten för tandvård flyttar i början av 2012 till Sjukvårdsrådgivningens webbplats www.1177.se. Den nya prisjämförelsetjänsten kommer att integreras med övrig tandvårdsinformation och rådgivning på 1177.se och blir därigenom enligt regeringen mer lättillgänglig för patienterna. Vårdgivarna ska därför inte längre ha en lagstadgad skyldighet att lämna uppgifter till Försäkringskassan om aktuella priser för de ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder som de utför.

Regeringen anser att vårdgivarna bör lämna prisuppgifter till den nya prisjämförelsetjänsten på frivillig väg och att företrädare för staten och vårdgivarna på tandvårdsområdet i en gemensam ambitionsförklaring bör redogöra för hur detta ska ske.

Rättelse i patientsäkerhetslagen (2010:659)

I patientsäkerhetslagen (2010:659), förkortad PSL, finns bestämmelser om återkallelse av legitimation och om indragning och begränsning av behörighet att förskriva vissa läkemedel och teknisk sprit. Lagen trädde i kraft den 1 januari 2011.

Av 8 kap. 12 § PSL framgår att om en legitimation har återkallats eller en behörighet att förskriva narkotiska läkemedel, andra särskilda läkemedel, alkoholhaltiga läkemedel eller teknisk sprit har dragits in eller begränsats *enligt den lagen*¹ ska, om vissa krav är uppfyllda, en ny legitimation respektive behörighet meddelas efter ansökan. Regeringen konstaterar att paragrafen inte går att tillämpa om en legitimation eller förskrivningsrätt har återkallats eller begränsats med stöd av äldre bestämmelser. Detta har inte varit regeringens avsikt. Eftersom bestämmelsen inte omfattas av någon av övergångsbestämmelserna till PSL bör den enligt regeringen korrigeras på så sätt att den går att tillämpa även när en legitimation eller förskrivningsrätt har återkallats eller begränsats med stöd av bestämmelser som gällde innan PSL trädde i kraft.

¹ Kursiverat i propositionen.

Ikraftträdande och genomförande m.m.

Bestämmelsen om vårdgivarens uppgiftsskyldighet om aktuella priser för de ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder som vårdgivaren utför, som finns i 3 kap. 3 § första stycket 2 lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd, föreslås upphöra att gälla den 1 januari 2012.

Lagen om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659) föreslås träda i kraft den 1 januari 2012, men tillämpas för tid fr.o.m. den 1 januari 2011.

Övriga lagförslag föreslås träda i kraft den 1 januari 2013.

I detta sammanhang understryker regeringen att det bör genomföras informationsinsatser inför ikraftträdandet av de nya tandvårdsstöden.

Konsekvenser av förslagen

De nya selektiva tandvårdsstöden kommer enligt regeringen att medföra kostnader för staten och landstingen om totalt ca 500 miljoner kronor per år.

Inför ikraftträdandet av de nya stöden kommer informationsinsatser, föreskriftsarbete och justeringar i Försäkringskassans it-stöd att behöva vidtas.

Regeringen bedömer dock att förslagen inte medför några nämnvärda nya kostnader eller ökad regelbörda för de privata vårdgivarna.

Följdmotioner

I motion So2 av Eva Olofsson m.fl. (V) begärs ett tillkännagivande om att det bör tillsättas en ny utredning med uppdrag att se över vilka ytterligare patientgrupper som bör ha rätt till särskilt tandvårdsstöd. Motionärerna välkomnar regeringens initiativ att göra tandvården mer tillgänglig för vissa personer, men anser att regeringens förslag när det gäller omfattningen av de patientgrupper som kan komma i fråga för det nya stödet är för snävt tilltagen. Motionärerna anser att det då finns risk för att reformen inte uppfyller sitt syfte att skydda dem som på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning har ett förhöjt behov av tandvård.

I motion So3 av Agneta Luttröpp (MP) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om en årlig indexuppräknning av tandvårdsbidraget och i yrkande 2 om att Socialstyrelsen bör få i uppdrag att ta fram nationella riktlinjer för tandvård för de föreslagna patientgrupperna, som inte utesluter att ytterligare patientgrupper än de uppräknade kan komma i fråga för tandvård för särskilda grupper av patienter. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om uppsökande verksamhet och nödvändigt tandvårdsstöd. Motionären anför att med en uppräknning av diagnoser är det uppenbart att de patienter som kan använda reformen bedöms för snävt. Vidare anför motionären att det kommer att uppstå problem för flera patientgrupper om det inte görs några ändringar när det gäller uppsökande verksamhet.

Motioner från den allmänna motionstiden 2011

I motion So222 av Christina Oskarsson (S) begärs ett tillkännagivande om förbättring av den förebyggande tandvården. Motionären anför bl.a. att den nya tandvårdsreformen har tydliga brister, att tandvårdsbehov som är orsakade av kronisk sjukdom eller funktionshinder inte ska medföra merkostnader samt att stödet till tandvårdsundersökning och annan förebyggande tandvård i den nu gällande tandvårdsreformen är otillräckligt.

I motion So402 av Margareta Cederfelt (M) begärs ett tillkännagivande om tandvårdsbehandling som ett led i sjukvårdsbehandling. I syfte att erbjuda tandvård som ett led i sjukvårdsbehandling till de personer som har ett sådant behov anser motionären att regeringen bör överväga vilka sjukdomar och tillstånd som ska inkluderas i försäkringen. Regeringen bör också överväga hur försäkringen kan utformas för att erbjuda möjlighet att inkludera de behov av tandvårdsbehandling som kan uppkomma i ett senare skede i livet till följd av tidigare genomförd behandling inom ramen för lagen om tandvårdsbehandling.

I motion So327 av Gustav Nilsson och Marianne Kierkemann (båda M) begärs ett tillkännagivande om en översyn av administrationen av det statliga tandvårdsstödet. Motionärerna framhåller att ett av målen med det nya statliga tandvårdsstödet har varit att förenkla vårdgivarens administration men att många tandläkare har problem med datorkommunikation och -funktion och att administrationen ibland har varit betungande och tagit tid från det direkta patientarbetet.

Ytterligare information om skyldigheten för vårdgivare att lämna uppgifter om aktuella tandvårdspriser

När det gäller regeringens förslag om att ta bort skyldigheten för vårdgivare att lämna uppgifter om aktuella tandvårdspriser till Försäkringskassan har följande upplysningar erhållits från Socialdepartementet.

Försäkringskassan har fram tills nu drivit en prisjämförelsetjänst för tandvård. Uppgiftsskyldigheten innebär att det finns listor med s.k. typpriser för publicering i prisportalen. Härutöver rapporterar varje vårdgivare, som underlag för eventuell tandvårdsersättning från Försäkringskassan, aktuellt pris för enskilda åtgärder som utförts på en patient. Denna skyldighet för vårdgivaren kommer att kvarstå. Försäkringskassan har nu lagt ned sin prisportal, och en ny kommer inom kort att lanseras på Sjukvårdsrådgivningen 1177.se, ett projekt som drivs av Inera AB.² Den nya prisjämförelsetjänsten förväntas bli mer lättillgänglig för patienterna och dessutom innebära en möjlighet för vårdgivarna att marknadsföra sig. Tjänsten bedöms dessutom vara mer användarvänlig än den som Försäkringskassan utvecklade.

² Inera AB är en av flera utförare som samverkar kring genomförandet av Nationell e-hälsa – strategin för tillgänglig och säker information inom vård och omsorg. Målet är att stödja och effektivisera vården, stärka patientens ställning samt skapa god tillgänglighet till vården. Inera AB ägs av alla landsting och regioner. Bolaget får uppdrag från Center för e-hälsa i samverkan (CeHis) vid Sveriges Kommuner och Landsting.

Av dessa skäl ska vårdgivaren inte längre skicka sina prislister till Försäkringskassan. Regeringskansliet gör bedömningen att det inte är möjligt att ålägga vårdgivaren en skyldighet att i stället lämna uppgifter till ett privat bolag, vilket Inera AB är. Den skyldighet som i dag finns i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd för vårdgivaren att lämna uppgifter till Försäkringskassan kan därför inte finnas kvar. Bestämmelsen har inte efterlevts i särskilt hög grad och om en ny uppgiftsskyldighet för framtiden skulle ses som nödvändig måste man även överväga effektiva sanktioner för att inte lagen ska upplevas som ”tandlös”.

Utskottets ställningstagande

Tandvårdsreformen som genomfördes 2008 har enligt utskottet medfört att tandvården blivit mer tillgänglig för stora delar av befolkningen.

Mot denna bakgrund ser utskottet positivt på och välkomnar att regeringen nu tagit det s.k. tredje steget i tandvårdsreformen. Genom detta förstärks tillgängligheten till tandvård för personer med vissa sjukdomar och funktionsnedsättningar ytterligare.

Utskottet delar regeringens bedömning att de övergripande utgångspunkterna för vilka patientgrupper som ska ha rätt till särskilt tandvårdsbidrag ska regleras i lag. För att administrationen av det särskilda tandvårdsbidraget ska vara så enkel som möjligt och för att tydliggöra målgrupperna för stödet, behöver de sjukdomar och funktionsnedsättningar som ska kunna ligga till grund för stödet regleras. Utskottet delar regeringens bedömning av vilka patientgrupper som inledningsvis kan anses berättigade till det nya stödet. På samma sätt som regeringen utgår utskottet från att de grupper som ska få det föreslagna stödet ska kunna variera över tid. Utskottet noterar i detta sammanhang att Socialstyrelsen kommer att få i uppdrag att löpande bevaka de patientgrupper som omfattas av de särskilda tandvårdsstöden och uppmärksamma eventuella behov av förändringar med hänsyn till ny kunskap och utveckling.

Av dessa skäl anser utskottet inte att riksdagen bör ta något initiativ med anledning av motion So2 (V). Motionen avstyrks.

Utskottet anser inte heller att riksdagen bör ta något initiativ med anledning av motion So3 (MP) yrkande 2, som avstyrks.

När det gäller det särskilda tandvårdsbidragets storlek delar utskottet regeringens bedömning att stödet inledningsvis bör uppgå till 600 kr per halvår. Utskottet delar också bedömningen att beloppets storlek behöver ses över med jämna intervall. Någon årlig indexuppräknings förordar utskottet dock inte. Motion So3 (MP) yrkande 1 avstyrks.

Frågan om patienternas tillgång till information om priser och behandlingsalternativ är enligt utskottet viktig när det gäller att stärka patienternas ställning och förbättra konkurrensen på tandvårdsmarknaden. Den nya prisjämförelsetjänst som regeringen föreslagit kommer inom kort att integreras med övrig tandvårdsinformation och rådgivning på 1177.se. Härige-

nom kommer informationen att bli mer lättillgänglig för patienterna. Utskottet godtar den särskilda motivering som Regeringskansliet lämnat till varför förändringarna föreslås (se s. 13–14 ovan). Frågan om information till patienterna om aktuella tandvårdspriser har således enligt utskottet fått en bra lösning genom regeringens förslag.

När det gäller bestämmelserna om uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård noterar utskottet att det bedöms föreligga tolknings- och tillämpningssvårigheter samt att bestämmelserna kan komma att ses över på nytt. Riksdagen bör därför inte ta något initiativ. Motion So3 (MP) yrkande 3 avstyrks.

Utskottet delar regeringens bedömning även i övriga delar av propositionen och ställer sig således bakom denna. Därmed tillstyrker utskottet förslagen till lagar om ändring i tandvårdslagen (1985:125), lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd samt patientsäkerhetslagen (2010:659).

Motionerna So222 (S) och So402 (M) får anses i huvudsak tillgodosedda, medan motion So327 (M) får anses åtminstone delvis tillgodosedd. Motionerna avstyrks.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Ny utredning om ytterligare patientgrupper som bör omfattas, punkt 1 (MP, V)

av Agneta Luttröpp (MP) och Eva Olofsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:So2 av Eva Olofsson m.fl. (V).

Ställningstagande

Vi välkomnar regeringens initiativ att göra tandvården mer tillgänglig för personer med vissa sjukdomar och funktionsnedsättningar eftersom många i dessa grupper lever i ekonomisk utsatthet.

Vi delar Handikappförbundens kritik av avgränsningen av den patientgrupp som bör ha rätt till särskilt tandvårdsbidrag. Vi anser att regeringens förslag är för snävt. Risken är stor att reformen inte når syftet att skydda dem som på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning har ett förhöjt behov av tandvård. Med för snäva gränsdragningar eller för hårda prövningar av rätten till tandvårdstöd utestängs människor som borde ingå. För att komma till rätta med detta problem anser vi att en ny utredning bör tillsättas med uppdrag att se över vilka ytterligare patientgrupper som bör ha rätt till särskilt tandvårdsstöd.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

2. Nationella riktlinjer, punkt 2 (S, MP, V)

av Lena Hallengren (S), Christer Engelhardt (S), Ann Arleklo (S), Lennart Axelsson (S), Gunnar Sandberg (S), Agneta Luttröpp (MP), Eva Olofsson (V) och Teres Lindberg (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:So3 av Agneta Luttröpp (MP) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi anser att Socialstyrelsen bör få i uppdrag att ta fram nationella riktlinjer för tandvård för de föreslagna patientgrupperna. Vi noterar styrelsens remissvar i denna del.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

3. Årlig indexuppräknig, punkt 3 (MP)

av Agneta Luttröpp (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:So3 av Agneta Luttröpp (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Det särskilda tandvårdsbidraget föreslås uppgå till 600 kr per halvår. För att hålla bidraget värdesäkert anser jag att det behövs en årlig indexuppräknig.

Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4. Uppsökande verksamhet och nödvändigt tandvårdsbidrag, punkt 4 (MP, V)

av Agneta Luttröpp (MP) och Eva Olofsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:So3 av Agneta Luttröpp (MP) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi konstaterar att det inte ska göras några ändringar om uppsökande verksamhet. Vi anser att detta ställer till problem för den patientgrupp som är på gränsen att erhålla stöd enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Denna grupp kommer att bli tvingad att

ansöka om LSS-insatser för att få tillgång till tandstödet. För att reformen ska få full genomslagskraft anser vi att det krävs uppsökande verksamhet för personer som har rätt till tandstödet, men som inte har LSS.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Särskilt yttrande

Skyldigheten för vårdgivare att lämna uppgifter om aktuella tandvårdspriser (S, MP, V)

Lena Hallengren (S), Christer Engelhardt (S), Ann Arleklo (S), Lennart Axelsson (S), Gunnar Sandberg (S), Agneta Luttröpp (MP), Eva Olofsson (V) och Teres Lindberg (S) anför:

Vi stöder förslaget om ett särskilt tandvårdsbidrag för personer med vissa sjukdomar eller funktionsnedsättningar. Men i propositionen behandlas också en helt annan fråga, som vi finner problematisk. Det gäller förslaget att vårdgivarna inte längre ska ha en lagstadgad skyldighet att lämna uppgifter till Försäkringskassans prisjämförelsetjänst om aktuella priser för de ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder som de utför. De argument som framförs för att ta bort skyldigheten att lämna uppgifter är enligt vår mening inte helt lätta att förstå. Att flytta en inte fungerande tjänst från Försäkringskassan till ett bolag som är helägt av regionerna och lands-tingen, kan kanske vara riktigt. Men att samtidigt ta bort den lagstadgade skyldigheten att rapportera känns inte helt motiverat. Möjligheten för den enskilda konsumenten att kunna jämföra priser och tjänster på tandvårdsområdet behöver säkerställas. Det rör sig om komplicerade tjänster som är svåra att bedöma och värdera. Vi är inte övertygade om att en frivillig jämförelsetjänst kommer att bli effektiv och omfatta alla vårdgivare. Vi förbehåller oss därför rätten att vid behov återkomma i frågan.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2011/12:7 Tandvård för personer med vissa sjukdomar eller funktionsnedsättningar:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till
  1. lag om ändring i tandvårdslagen (1985:125),
  2. lag om ändring i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd,
  3. lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659).

Följdmotionerna

2011/12:So2 av Eva Olofsson m.fl. (V):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en ny utredning bör tillsättas med uppdrag att se över vilka ytterligare patientgrupper som bör ha rätt till särskilt tandvårdsstöd.

2011/12:So3 av Agneta Luttröpp (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en årlig indexuppräknings av tandvårdsbidraget.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Socialstyrelsen bör få i uppdrag att ta fram nationella riktlinjer för tandvård för de föreslagna patientgrupperna som inte utesluter att ytterligare patientgrupper än de uppräknade kan komma i fråga för tandvård för särskilda patientgrupper.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om uppsökande verksamhet och nödvändigt tandvårdsstöd.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12:So222 av Christina Oskarsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbättring av den förebyggande tandvården.

2011/12:So327 av Gustav Nilsson och Marianne Kierkemann (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av en översyn av administrationen av det statliga tandvårdsstödet.

2011/12:So402 av Margareta Cederfelt (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tandvårdsbehandling som ett led i sjukvårdsbehandling.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i tandvårdslagen
(1985:125)

Härigenom föreskrivs i fråga om tandvårdslagen (1985:125)
dels att 15 § ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 18 § ska utgå,
dels att 4, 8 a och 17 §§ samt rubriken närmast före 17 § ska ha följande lydelse,
dels att rubriken närmast före 15 a § ska lyda "Avgifter",
dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 15 c §, samt närmast före 15 c § en ny rubrik av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*4 §¹

Vårdgivaren får ta ut ersättning för undersökning och tandbehandling. Ersättningen ska vara skäligen med hänsyn till behandlingens art, omfattning och utförande samt omständigheterna i övrigt. För tandvård som avses i 8 a § gäller särskilda bestämmelser om patientavgift.

Vårdgivaren får ta ut ersättning för undersökning och tandbehandling. Ersättningen ska vara skäligen med hänsyn till behandlingens art, omfattning och utförande samt omständigheterna i övrigt. I 15 a § finns särskilda bestämmelser om avgifter.

Innan en undersökning eller viss behandling påbörjas ska vårdgivaren upplysa patienten om kostnaden för åtgärden. Om en följd av behandlingar behövs ska vårdgivaren upplysa patienten om de beräknade sammanlagda kostnaderna för behandlingarna. Om förutsättningarna för behandlingsförslaget eller kostnadsberäkningen ändras ska patienten upplysas om detta och om anledningen till ändringen.

Vårdgivaren är skyldig att på begäran av patienten ge honom eller henne ett intyg med uppgifter om vilka material som använts vid protetiska arbeten och andra behandlingar som syftat till att permanent ersätta förlorad vävnad.

8 a §²

Vid tillämpningen av 8 § skall landstinget särskilt svara för att uppsökande verksamhet bedrivs bland dem som omfattas av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade samt

Vid tillämpningen av 8 § ska landstinget särskilt se till att uppsökande verksamhet bedrivs bland dem som
 1. omfattas av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa

¹ Senaste lydelse 2008:149.² Senaste lydelse 2003:1209.

bland dem som har varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och som

1. kommunen har hälso- och sjukvårdsansvar för enligt 18 § första stycket hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), eller

2. får hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård), eller

3. är bosatta i egen bostad och har motsvarande behov av vård eller omsorg som personer som omfattas av punkterna 1–2 ovan.

Landstinget *skall* också svara för att nödvändig tandvård erbjuds patienter som avses i första stycket.

Landstinget *skall* vidare se till att tandvård kan erbjudas dem som har behov av särskilda tandvårdsinsatser som ett led i en sjukdomsbehandling under en begränsad tid.

funktionshindrade, *eller*

2. har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och som

a) kommunen har hälso- och sjukvårdsansvar för enligt 18 § första stycket hälso- och sjukvårdslagen (1982:763),

b) får hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård), eller

c) är bosatta i egen bostad och har motsvarande behov av vård eller omsorg som personer som omfattas av 2 a eller 2 b ovan.

Landstinget *ska* också se till att nödvändig tandvård erbjuds patienter som avses i första stycket.

Landstinget *ska* vidare se till att tandvård kan erbjudas

1. dem som har behov av särskilda tandvårdsinsatser som ett led i en sjukdomsbehandling under en begränsad tid, och

2. dem som har stora behov av tandvård på grund av en långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning.

Uppgiftsskyldighet

15 c §

Vårdgivaren ska, när det gäller tandvård enligt 8 a § andra stycket och tredje stycket 2, till Socialstyrelsen lämna uppgifter om patientens tandhälsa och om den tandvård som har utförts.

Ytterligare föreskrifter

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om tandvården som behövs till skydd för enskilda eller tandvårdens bedrivande i övrigt.

Bemyndiganden

17 §³

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. uppsökande verksamhet enligt 8 a § första stycket,

2. de sjukdomar och funktions-

³ Senaste lydelse 1996:788. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket upphävs.

nedsättningar som avses i 8 a § tredje stycket och om tandvård i övrigt enligt 8 a §,

3. undersökning för och utförande av oralkirurgisk behandling som kräver ett sjukhus tekniska och medicinska resurser,

4. vårdgivares uppgiftsskyldighet enligt 15 c §, och

5. behörighet till och villkor för anställningar inom folktandvården.

Regeringen får överlåta åt Socialstyrelsen att meddela föreskrifter till skydd för enskilda.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd

dels att 1 kap. 1 §, 2 kap. 1–3 och 5 §§, 3 kap. 3 §, 4 kap. 2 och 7 §§ samt rubriken till 2 kap. ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 2 kap. 1 a § och 4 kap. 5 a §, samt närmast före 2 kap. 1 a och 2 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser om ersättning till vårdgivare för utförd tandvård (statligt tandvårdsstöd).

Statligt tandvårdsstöd lämnas i form av allmänt tandvårdsbidrag och tandvårdsersättning.

Statligt tandvårdsstöd lämnas i form av allmänt tandvårdsbidrag, *särskilt tandvårdsbidrag* och tandvårdsersättning.

2 kap. Allmänt tandvårdsbidrag och tandvårdsersättning

2 kap. Allmänt och särskilt tandvårdsbidrag samt tandvårdsersättning

1 §

Allmänt tandvårdsbidrag får användas för betalning av ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder under en period av högst två år räknat från och med den 1 juli varje år, om patienten detta datum uppfyller kraven i 1 kap. 5 § 1 eller 2.

Varje bidrag får användas för betalning vid endast ett tillfälle.

Särskilt tandvårdsbidrag

1 a §

Särskilt tandvårdsbidrag får användas för betalning av ersättningsberättigande förebyggande tandvårdsåtgärder under två perioder om vardera högst sex månader varje år, räknat från och med den 1 januari respektive den 1 juli, om patienten

1. detta datum uppfyller kraven i 1 kap. 5 § 1 eller 2, och

2. när tandvårdsåtgärden påbörjas har en sjukdom eller funktionsnedsättning som medför risk för försämrad tandhälsa.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om de sjukdomar och funktionsnedsättningar som avses i första stycket 2.

Gemensamma bestämmelser om tandvårdsbidrag

2 §

Allmänt tandvårdsbidrag får även användas för betalning enligt ett avtal om abonnemangstandvård, om avtalet innebär att vårdgivaren under en period av tre år till ett fast pris ska utföra den tandvård som patienten behöver i form av

1. undersökningar och utredningar,
2. hälsofrämjande insatser,
3. behandling av sjukdoms- och smärttillstånd, samt
4. reparativ vård.

Avtalet får även omfatta annan tandvård än som sägs i första stycket.

3 §

Regeringen meddelar föreskrifter om det allmänna tandvårdsbidragets storlek.

Regeringen meddelar föreskrifter om tandvårdsbidragens storlek.

5 §

Tandvårdsersättning får inte lämnas för sådana tandvårdsåtgärder som omfattas av ett avtal om abonnemangstandvård enligt 2 §.

Tandvårdsersättning får inte heller lämnas för tandvårdsåtgärder till den del dessa betalas med ett allmänt tandvårdsbidrag.

Tandvårdsersättning får inte heller lämnas för tandvårdsåtgärder till den del dessa betalas med tandvårdsbidrag.

3 kap.

3 §

Vårdgivaren ska till Försäkringskassan lämna uppgifter om

1. utförd tandvård,
2. *aktuella priser för de ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder som vårdgivaren utför, samt*
3. innehållet i ingångna avtal om abonnemangstandvård enligt 2 kap. 2 § och om ett sådant avtal har upphört att gälla i förtid.

Vårdgivaren ska till Socialstyrelsen lämna uppgifter om sina patienters tandhälsa.

1. utförd tandvård, och
2. innehållet i ingångna avtal om abonnemangstandvård enligt 2 kap. 2 § och om ett sådant avtal har upphört att gälla i förtid.

Vårdgivaren ska till Socialstyrelsen lämna uppgifter om sina patienters tandhälsa.

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om vårdgivarens uppgiftsskyldighet i förhållande till Försäkringskassan och Socialstyrelsen och om den information som vårdgivaren ska lämna till en patient.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vårdgivarens uppgiftsskyldighet i förhållande till Försäkringskassan och Socialstyrelsen och om den information som vårdgivaren ska lämna till en patient.

4 kap.

2 §

Om en vårdgivare har fått ersättning enligt denna lag med ett för högt belopp, får Försäkringskassan kräva tillbaka den ersättning som felaktigt har betalats ut. Försäkringskassan får, i stället för att kräva återbetalning, räkna av beloppet från en annan fordran som vårdgivaren har på ersättning enligt denna lag.

Första stycket gäller inte särskilt tandvårdsbidrag, om vårdgivaren har haft skälig anledning att anta att patienten varit berättigad till sådant bidrag.

5 a §

Försäkringskassan ska på ansökan av en patient eller en vårdgivare göra en förhandsprövning av om förutsättningarna för särskilt tandvårdsbidrag enligt 2 kap. 1 a § första stycket 2 är uppfyllda.

7 §

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, meddelar föreskrifter om när förhandsprövning ska ske i andra fall än som avses i 5 och 6 §§.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om när förhandsprövning ska ske i andra fall än som avses i 5–6 §§.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012 i fråga om 3 kap. 3 § och i övrigt den 1 januari 2013.

3 Förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 12 § patientsäkerhetslagen (2010:659) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

12 §

Har *enligt denna lag* en legitimation återkallats eller en behörighet att förskriva narkotiska läkemedel, andra särskilda läkemedel, alkoholhaltiga läkemedel eller teknisk sprit dragits in eller begränsats, ska en ny legitimation respektive behörighet meddelas efter ansökan, om kraven i 4 kap. är uppfyllda.

Har en legitimation återkallats eller en behörighet att förskriva narkotiska läkemedel, andra särskilda läkemedel, alkoholhaltiga läkemedel eller teknisk sprit dragits in eller begränsats, ska en ny legitimation respektive behörighet meddelas efter ansökan, om kraven i 4 kap. är uppfyllda.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012 men tillämpas för tid från och med den 1 januari 2011.